T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 632
KARAR NO : 2014 / 677
KARAR TR : 2.6.2014

ÖZET : 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : J.L.M.
Vekili : Av. I.Ç.
Davalı : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

O L A Y : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Diyarbakır Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün 22.1.2013 gün ve …37490 sayılı kararıyla, Protestan Kilisesinde izinsiz ve kaçak olarak çalıştırıldığı nedeniyle, davacı adına 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un 21/3. maddesi uyarınca 679,00 TL idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

DİYARBAKIR 4. SULH CEZA MAHKEMESİ: 10.5.2013 gün ve D.İş No:2013/200, D.İş K:2013/200 sayıyla; 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesine göre idari para cezasına karşı açılan davada iş mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karar kesinleşmiştir.

DİYARBAKIR 1. İŞ MAHKEMESİ: 17.7.2013 gün ve E: 2013/1 D.İş, K:2013/1 sayıyla; idarenin eylem ve işlemlerine karşı görevli yargı yerinin idari yargı olduğu gerekçesiyle davanın usulden reddine karar vermiş, verilen karar kesinleşmiştir.

Davacı vekilinin istemi üzerine, dava dosyası 20.8.2013 gün ve D.İş:2013/1 sayılı yazı ile Diyarbakır Nöbetçi İdare Mahkemesine gönderilmiştir.

DİYARBAKIR 3. İDARE MAHKEMESİ: 25.9.2013 gün ve E:2013/2380, K:2013/1512 sayıyla; 4817 sayılı Kanun'da idari para cezasına karşı başvuru yolu düzenlenmediğinden Kabahatler Kanunu'na göre davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu nedeniyle ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin benzer kararlarına dayanılarak, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar kesinleşmiştir.

Davacı vekilinin, Diyarbakır 3. İdare Mahkemesi'ne verdiği dilekçe ile, Diyarbakır 4. Sulh Ceza Mahkemesi, Diyarbakır 1. İş Mahkemesi ve Diyarbakır 3. İdare Mahkemesi kararları arasında oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesini talep etmesi üzerine, Mahkememize gönderilen dava dosyasında, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 30.12.2013 gün ve E:2013/1803,K:2013/2011 sayılı kararı ile, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ya da İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda, yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda, görevli olduğundan bahisle farklı bir yargı düzeninde yer alan mahkemeye dava dosyasının gönderilebilmesine olanak tanıyan bir düzenlemenin bulunmadığı, görevli olduğu işaret edilen yargı yerine, bu yargı yerinin uyguladığı usul kurallarına uygun olarak yeniden dava açılmasının zorunlu bulunduğu açıklanarak, 2247 sayılı Yasa'nın 15. maddesine göre yapılan başvurunun incelenebilmesi için öncelikle yargı yerinde usulüne göre açılmış bir davanın bulunması gerektiği gerekçesiyle, olayda idare mahkemesine hitaben yazılmış dilekçeyle açılmış bir dava bulunmadığından, 2247 sayılı Yasada öngörülen koşulları taşımayan başvurunun aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddine karar verilmesi üzerine;

Bu kez, davacı vekili idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

DİYARBAKIR 2. İDARE MAHKEMESİ: 24.3.2014 gün ve E:2014/281 sayıyla; 4817 sayılı Kanun'da idari para cezasına karşı başvuru yolu düzenlenmediğinden, Kabahatler Kanunu'na göre davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu nedeniyle ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin benzer kararlarına dayanılarak 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Ertuğrul ARSLANOĞLU, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 2.6.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında

yer alan, ‘ceza uyuşmazlıkları’ ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının ‘hukuk uyuşmazlığı’ sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar ‘ceza davası’ olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…” açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN’in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ’ün adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra<u>GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:</u>

Dava, 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun’un 21. maddesi üçüncü fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

27.2.2003 tarih ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun’un “Amaç” başlıklı 1. maddesinde,“ Bu Kanunun amacı, yabancıların Türkiye'deki çalışmalarını izne bağlamak ve bu yabancılara verilecek çalışma izinleri ile ilgili esasları belirlemektir” denilmiş; 21. maddesinde, idari para cezasının hangi hallerde verileceği ve verilecek idari para cezası miktarları belirtildikten sonra, bu Kanunda öngörülen idari para cezalarının gerekçesi belirtilmek suretiyle Bakanlık bölge müdürlüğünce ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği, idari para cezalarının tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde vergi daireleri veya mal müdürlüklerine ödeneceği, ilgililerin cezaya bu süre içinde yetkili sulh ceza mahkemesi nezdinde itiraz edebilecekleri, başvurunun, cezanın takip ve tahsilini durdurmayacağı öngörülmüşken, bu madde, 23.1.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun’un 499. maddesiyle, “18 inci maddeye göre bildirim yükümlülüğünü süresi içinde yerine getirmeyen bağımsız çalışan yabancı ile yabancı çalıştıran işverene her bir yabancı için ikiyüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Çalışma izni olmaksızın bağımlı çalışan yabancıya beşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Çalışma izni bulunmayan yabancıyı çalıştıran işveren veya işveren vekillerine her bir yabancı için beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu durumda, işveren veya işveren vekili yabancının ve varsa eş ve çocuklarının konaklama giderlerini, ülkelerine dönmeleri için gerekli masrafları ve gerektiğinde sağlık harcamalarını karşılamak zorundadır.

Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda sayılan fiillerin tekrarı hâlinde idarî para cezaları bir kat artırılarak uygulanır.

Bu Kanuna göre verilmiş çalışma izni olmaksızın bağımsız çalışan yabancıya ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir ve varsa işyeri veya işyerlerinin Bakanlık bölge müdürlerince kapatılması kararı alınarak, bu kararın uygulanması için durum ilgili valiliğe bildirilir.

Tekrarı hâlinde, varsa işyeri veya işyerlerinin kapatılmasının yanı sıra idarî para cezası bir kat artırılarak uygulanır.

Bu Kanuna göre idarî para cezası ile cezalandırılan bağımlı veya bağımsız çalışan yabancılar ile yabancı çalıştıran işverenler İçişleri Bakanlığına bildirilir”şeklinde değiştiril-miştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, davanın, para cezasının kaldırılması istemiyle açıldığı; 4817 sayılı Yaban-cıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun’da bu ve daha sonra yapılan değişikliklerle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü’nce, sözü edilen Kanun’un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu’nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa’nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4817 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanunla değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu, bu nedenle yargılamanın idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle yargı yolu uyuşmazlığı çıkaran adli yargı yerince verilen görevsizlik kararının kaldırılması, aynı yargı kolu içerisinde yer alan mahkemeler arasında oluşabilecek görev uyuşmazlığının görevli mahkemece tartışılıp değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Diyarbakır 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Diyarbakır 1. İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Diyarbakır 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Diyarbakır 1. İş Mahkemesinin 17.7.2013 gün ve E: 2013/1 D.İş, K:2013/1 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.6.2014 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Eyüp Sabri BAYDAR	Ali ÇOLAK	Nurdane TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Ertuğrul ARSLANOĞLU	Ayhan AKARSU	Mehmet AKBULUT